

جل امترا

(پوسنه اجرتيله برابر)

سده لکي ۵۰ غروش

آلي آيايي ۳۰ »

نسخه سي ۱ غروش

سَمَاءُ بَايُغِي غَنِيْمَتِ
سَمَاءُ م ۱۳۰۷

اداره خانه و مطبعه سي

استانيولده باب عالي چاده -

سندھ قره بت كشتخانه سي

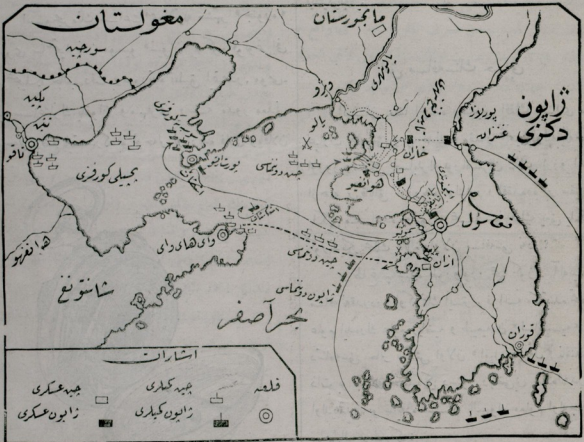
درج ايدلين اوراق اعاده

اولمجاز .

باش عوردي :

صالح ذكي

يَنْجِيْتُنِيْمُ كُنْزِيْمُ نِشْرَاوُنُوْمُ فَيُؤَلِّدُنِيْ هَفْتَهُ لِكْ غَنِيْمَتِهِ

اقصای شرق محاربہ سی

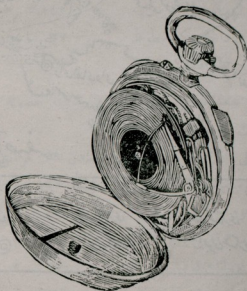
مَنَازِلُ حَاجَاتِ

حوادث مدنيه : فونوغرافى ساعت ، افق مسافه‌سنگ حسابى —
مقاله مخصوصه : اثار اسلاف شكل القطار [مابعد عدد : ۱۸۸] —
سیر سقائى حقدنه اصول قديمه ايله اصول جديده — فنون
عسكريه : اقصاى شرق عاربى — سياحات : سبزپاده برتفرج
[مابعد عدد : ۱۸۸] — مواد طبیه : شقیقه یعنى یایم باش
آخرینه معالجه — فصاح بیتیه وصحیه : رنگارک تجمیدى

حَاجَاتِ مَنَازِلِ

فونوغرافى ساعت

اسوچرمنك ساعت معمولاتيله مشهور «جنوره»
شهرى ساعتیارندن موسیو «سیون» بوکره فونوغرافى
ساعتچیلکک حالب دقت برصورتده تطبیق ایتشدرد. موسیو-
ایله ساعتنرک بلقوان و منهارى پرینه مدور معدنى
لوحه‌لر وضع ایتشدردکه بو لوحه‌لر اوزرنده فلان ویافلان

کله‌لرک مقابلی اولان فونوغراف اشارتلى کوکور تلغش
لاستيقه حلزونى اوله‌رق حک ایدلشدرد . بلقوانک اوجی
بو اشارتلى اوزرندن بیکارجه دفعه کچدیکی حالده بونلره
دزه قدر بوزونلق ویرمن . عادى فونوغراف آلتنرند

واسطه اهتراز اولان معدنى لوحه ايله حرکت ایدن میل
محورى اطرافنده دور ایدن بر سیلیندیر اوزرینه ایتیر .
بو ییکی ساعتلرده ایسه سیلیندیر رنده بر حرکت دوریه
اجرا ایدن معدنى لوحه واردرکه فونوغراف اشارتلى
بونک اوزرینه کچر . بو ساعتلر تعیین اوقات ایتدکن
ماعداء حین حاجتده اشتغالات اصلیه روزمره‌یى دخى
اخبار ایدر . بناء علیه منهار معلوم اولان صدایى
چیقارچه قی یرده کرک فرانسزجه کرک آلمانجه ویا السنه
سائره‌جه «قالق» ویا «وقت کلدی» کله‌لرین سوبلر .
صدا اوقدر ابی چیقارکه قابولری قابلی اولان بر
اوطه‌ده بولنان بو ساعتلردن برینک صداسی اوطه‌دن
ایشیدیلیر .

افق مسافه‌سنگ حسابی

انسان بعضاً ایچنده بولندینى افقک حدی نهدن
عبارت اولدیغی و بو حدک نه مقدار تخمین اولنه‌بيله چکنی
اوزون و مشکل حسابلره بولمقسنزین یئیک آرزو ایدر .
ازجمله بر قایاق اوزرنده بولنیلور ، اقدده بر سفینه‌ک
یلکنی مشاهده اولنور ، عجبا شو افقک یعنى یلکنک
کورندیکی محاک قایالغ اولان مسافه‌سی نهدر ؟
بر طاع تیه‌سند طورولور ، عجبا کوزک آله‌بیلدیکی
مسافه نه قدردر ؟ اوکرمنک ایستر . فرانسه مکاتبده تحصیل
علوم ایدرک علوم ریاضیه و طبیعه‌دن «لسانسیه» شه-
دنامه‌سنى حائز بولنش اولان «امیل هونل» نامنده بر
ذات بو مسئله حقدنه کی دستور ریاضی‌یى ساده‌لشدردمش
اولدیغندن بو سایده مسئله بالسهوله معلوم اوله‌جقدر .
موسى ايله دیورکه :

کوزک آله‌بیلدیکی مسافه‌یى کیلومترو اوله‌رق تعیین
و حساب ایتک ایچون اوزرنده بولنیلان محلار ارتفاعنک
جذر مربعی ۳۰۵۴ عدد ثابى ايله ضرب ایتک کفایت
ایدر . حاصل ضرب تقریباً بوزده بر خطا ايله
طوغرو اولمش اولور . مثلاً سطح بچردن ۴,۹۰۰ مترو

[M. Marie] ده (ره ژبو، و نساوس) له کتابښه کې ماس
بجولری (بټانی) و (ابوالوفا) و (ابن یونس) له اثار ښه
موجود مباحندن نقصان ټولښندن و نشر ایښدې ماس
جدولښده زوایولری درجه بدرجه پورتنیکې چټله
(ابوالوفا) و (ابن یونس) له جدولنه نسبت ناقص الموندن
بالاستدلال کتاب مذکور مندرجاتی بالذات کندیسی
کشف ایښدېکی اما ایډور.

عجبا یو او (ره ژبو، و نساوس) دکلیدر که ینه موسیو
(ماری) نک قوله [۱] (بټانی) له کتاب محیطینک
بولونیاده (پلاتو - تیوریتینوس) [Plato. Tiburtinus]
نامنه بریسی طرفندن: Mahometi Albatenii de
Scientia Stellarum hber سرلوحه سی تحتښه
لاتینجه برجه ایښلش نسخی (واتیقان) کتبخانه ښه
بولدنی برنسخه عربیه توقفاً تعدیل و اصلاح ایډر
یکدن طبع ایښدی؟

یو (بټانی) ینه موسیو (ماری) نک، حقښه [۲]
مومی الیه یالکر و ترلر ینه جیباری استعمال ایتمکله اکتفا
ایډی. مثلاًتی یکدن احداث و تأسیس و حتی بر مثلث
کروینک اوج ضلعی الیه بر زاویه سی ښندنه کې مناسبی
کشف ایډی. واقعا اکثریا حسابانده ماس قوللانده
ایښده «فل» نامی و یردیکې ماسلری پک اغلا بیلوردی؟
دېدیکې (محمد بټانی) دکلیدر؟

یو حالده فصل اولورده (ره ژبو، و نساوس)، (بټانی) نک
ترجمه سی هم بعد التصحیح طبع ایډر، هم ده ایښده
ماسلری کورمن و واکړه ده کندی کندیښه اختراع
ایلر؟

یو حاللر کتب مطبوعه اجنیده او قلوب طوررکن
(ره ژبو، و نساوس)، مثلاًتی کرویه حاضرته موجد
حقیقی نظریله باقی موافق انصافیدر؟

- [۱] موی الهک تاریخ ریاضتک ټم نایمښک ۱۱۳ نجی
صحیفه سته مراجعت اولنه
[۲] موی الهک تاریخ ریاضتک ۱۱۵ نجی صحیفه سته
مراجعت اولنه.

ارتفاع ښه کې کائن بر نقطه دن باقدینی حالده کوزک آله بیله.
چکې مسافتک مقداری تعیین ایښک ایسته نلکده برمنوال
مشروح اجرای عملیات ایښلرک حاصل اولان ۲۴۷،۸
رقی کیلومترو مسافتک مقداری اولمش اولور.

اصل حاصل ضرب ۲۴۹ کیلومترو و ۸۱۶ مترو
اولق لازم کلوب آروده کې فرق و تفاوت ایسه ۲ کیلو-
مترون عبارتدر.

شو مایاتی دوزنک ایچون حاصل ضربک یوزده
برنی بولان مقداره علاوه الله مک کافیدر. شو اصول
و قاعده کوستریور که اوزرنده بولنیلان محل ارتفاعک
جذر مربعی دایما ۳،۵۴۸ عددیله ضرب ایتمک لازمدر.
۳،۵۴۸ عددینک ضعیی دهآ آسان اولق ایچون کسری
نهایته ۸ عددندن صرف نظر ایښم. فی الواقع یو
مقدار ۳۵۴ کوندن عبارت اولان سنه قریبی دخی اخطار
ایښدیکې چټله ښهنده ده قولای طوتولور.

یو اصول و قاعده غایت بسیط اولدنی چټله هرکس
بوندن استفاده ایډ بیلر. هله داکړ ویا طاغارد سرسیاحت
و کشت و کذار ایډدیکې زمان تعیین ابعاد خصوصښه
فانده سی درکاردر.

مقاله مخصوصه

انار اسوف

— ۲ —

کتاب شکل القطاع

[مابعد عدد : ۱۸۸]

نه غریب ښکړه مشهور (هانکل) [Hankel] تاریخ
ریاضیانده و خطوط مثلاًتیه دن ماسلرک اختراعی بڅندنه
«ابو الوفاک یو کشفی مثلاًتک مؤخرآ ترقیسه خدمت
ایتمیکندن اونجی عصرده لایتلر میانه (ره ژبو، و نساوس)
ماسلری یکدن کشف ایډی» دیور.

ینه فرانسه مشاهیر ریاضیوندن (ماقسیلین ماری)